

Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven

Postbus 20301, 2500 EH 's-Gravenhage, Telefoon 070-3706519 Fax 070-3707905

**'EXTERN GAAN' MET
POLITIEGEGEVENS
OVER
WONINGINBRAAK**

Voorkoming misdrijven

'n Zaak van de politie én u

'Extern gaan' met politiegegevens over woninginbraak

**Een eerste verkenning van de
markt voor het produkt analy-
se-gegevens**

**Amsterdam, september 1992
Van Dijk, Van Someren en Partners B.V.
H. Bruinink
H.J. Korthals Altes
P. van Someren
In opdracht van het Bureau Landelijk Coördi-
nator Voorkoming Misdrijven**

Met dank aan

Het project 'Extern gaan' zou nooit geslaagd zijn zonder de enthousiaste medewerking van een aantal mensen van binnen en buiten de politiewereld.

De volgende personen willen wij graag persoonlijk bedanken voor hun inzet in dit project:

- de heer R. Telderman van het RBCP Flevoland;
- de heer T. Lemmen van de gemeente Weert;
- de heer P.J. Prinsen van de Gemeentepolitie Weert.

Zij hebben gedurende het hele traject deel uitgemaakt van het uitvoeringsteam.

Daarnaast bedanken wij graag de mensen van de Gemeentepolitie Almere, de Gemeentepolitie Weert en het RBCP Limburg Noord, die zich ingespannen hebben in het voortraject, waarin de politiegegevens presentatiegereed zijn gemaakt.

Ten slotte is een woord van dank op zijn plaats aan de externe doelgroep, voor de tijd die zij aan het afnemen van de interviews gegeven heeft.

De onderzoekers/rapporteurs van Bureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners

Inhoud

	pagina
1 Inleiding	1
1.1 Achtergrond en relevantie	1
1.2 Doelen	4
2 Projectopzet	5
2.1 Globale opzet	5
2.2 Bepaling van externen	5
2.3 Aanwijzen proefgemeenten	5
2.4 Opstellen presentaties	6
2.5 Eerste interviewronde	7
2.6 Tweede interviewronde	7
3 Uitkomsten	9
3.1 De bruikbaarheid van gegevens	9
3.2 Toepassing analyse-gegevens	10
3.3 Suggesties externen	11
4 Conclusies	13
5 Aanbevelingen	15

Bijlagen

Bijlage 1:	Benaderde externen
Bijlage 2:	Gepresenteerde variabelen
Bijlage 3:	Behoeftte externen aan analyse-gegevens en nadere wensen wensen met betrekking tot de analyse-gegevens

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en relevantie

Onderzoek/analyse als beleidsondersteuning

De gedachte dat de politie meer en betere analyses zou moeten uitvoeren van de diverse vormen van criminaliteit heeft de afgelopen jaren langzaam meer weerklank gevonden.

Dergelijke analyses - zo is de gedachte - maken een betere onderbouwing van het beleid inzake criminaliteitsbestrijding (of breder: de veiligheidszorg) mogelijk. Welbeschouwd nogal logisch: beleid moet liefst gebaseerd zijn op degelijk onderzoek/analyse.

De wind die onderzoek en analyse in politiekringen geleidelijk in de rug kreeg, was nog sterker waar het preventief politiewerk betrof. Wie iets wil voorkomen dat nog niet gebeurd is, zal immers dat wat er wél gebeurd is, goed moeten onderzoeken en analyseren om te leren hoe iets voorkomen kan worden (elders, een volgende keer etc.). Met name bij preventie ontkomt men dus niet aan onderzoek en analyse en hierop heeft men bij de organisatie Voorkoming Misdrijven dan ook vanaf het allereerste moment sterk de nadruk gelegd¹.

Recenter is de gedachte dat dit vooraf nadenken en analyseren een aparte stap vormt die van essentieel belang is in de **gehele** politiebedrijfsvoering. Naast de welbekende reactieve aanpak waarbij men als politie snel - en meestal repressief - reageert op incident, na incident, na incident, met als doel 'brandjes te blussen' en 'handhaving', stelt men de **pro-actieve aanpak**. De essentie van die pro-actieve aanpak is: eerst denken en dan pas doen. Dat 'doen' kan daarbij zowel preventief als repressief zijn. Terwijl men bij de reactieve aanpak 'slechts' zo snel mogelijk moet reageren op een incident, vereist een pro-actieve aanpak onderzoek/analyse vooraf. Een probleem daarbij is wel dat onderzoek en analyse ter onderbouwing van beleid nog steeds een relatief onontgonnen terrein vormt binnen de politie. Zeker als we praten over 'de politie als onderzoeker'.

Mede om die reden startte het Landelijk Bureau Voorkoming Misdrijven (LBVM) in 1987 een omvangrijk onderzoek naar woninginbraken en woninginbrekers: het '**Modus Operandi Onderzoek Woninginbraak**' (MO-onderzoek).

Dit onderzoek² dat door politiefunctionarissen werd uitgevoerd kende

1 Zie onder meer de Oriënteringsnota Voorkoming Misdrijven, LBVM, 's-Gravenhage, mei 1981, alsmede het Basisboek Criminaliteitspreventie (bijvoorbeeld in de diverse 'algemene hoofdstukken' en in het hoofdstuk 'Inbraak').

2 Zie voor een overzicht van de activiteiten/publicaties die in het kader van het MO-onderzoek werden uitgevoerd/uitgebracht: schema 1, pagina 2 in 'Woninginbraak; Motieven en werkwijzen vanuit daderperspectief', Bureau Landelijk Coördinator Voorkoming Misdrijven, 's Gravenhage 1991.

twee uitgangspunten.

- Ten eerste moesten via dit onderzoek methoden en technieken ontwikkeld worden waarmee politiefunctionarissen zelf onderzoek kunnen doen. Een handleiding voor lokaal onderzoek naar woninginbraak moest het belangrijkste resultaat worden. Om een handleiding te ontwikkelen die voor politiemensen ook echt bruikbaar is, werd besloten dat het geplande onderzoek dan ook het beste door politiemensen uitgevoerd kon worden. Het onderzoek werd daarmee dus tevens een leerproces; een in de tijd uitgesmeerde cursus die de titel zou kunnen hebben 'hoe kan je als politie onderzoek uitvoeren naar woninginbraak en woninginbrekers en met resultaten komen die voor preventie van het delict woninginbraak bruikbaar zijn'.
- Ten tweede moest de kennis over het delict woninginbraak flink vergroot worden. Het betrof daarbij zowel kwalitatieve kennis over het keuzeprocess van woninginbrekers (bron: twee series (38 + 106) daderinterviews), als kwantitatieve kennis over feitelijke zaken als tijd, plaats, woningtype, ingebroken zijde, werkwijze van de inbrekers, gereedschap (bron: meer dan 4.000 processen-verbaal, soms aangevuld met rapporten van de technische recherche en/of observaties ter plekke van het inbraakpand).

Veiligheidszorg: een zaak voor de politie en anderen

Toch ontbreekt aan een dergelijk (leer) onderzoek nog wat. Tussen onderzoek en beleid (en zeker tussen onderzoek en de **uitvoering** van beleid) gaapt een enorm gat: onderzoeksuitkomsten moeten immers wel gebruikt worden. Zo niet dan is het onderzoek beleidsmatig gezien nuteloos.

Het is met name deze schakel waar allerhande mooie analyses de aansluiting missen en de mist - c.q. de onderste la - in gaan.

Omdat het MO-onderzoek werd uitgevoerd door politiefunctionarissen was de aansluiting tussen onderzoek en beleidsmatig gebruik - zeker waar het operationeel beleid betreft - redelijk gewaarborgd³. De beleidsvoorbereiders en - uitvoerders zelf waren hier immers de onderzoekers.

Deze aansluiting is echter een **interne**: de politie produceert gegevens (processen verbaal, rapporten van de technische recherche), de politie onderzoekt/analyseert deze en andere (daderinterview) gegevens en de politie gebruikt de uitkomsten ter ondersteuning van haar eigen beleid en handelen.

In talloze rapporten en beleidsplannen wordt er op gewezen dat een betere veiligheidszorg vereist dat de politie gaat samenwerken met **andere** organisaties en instellingen.

Met andere woorden **de politie moet ook extern gaan!** Daarbij rollen in

³ Al zij hierbij opgemerkt dat deze aansluiting lang nog niet optimaal te noemen is. Om diverse redenen is de verspreiding van de onderzoeksuitkomsten en leerervaringen uit het MO-onderzoek nog vrij beperkt. Naast de uitgebrachte onderzoeksrapportages en handleidingen zal een verdere kennisverspreiding via politie-opleidingen en via pilot-projecten moeten plaatsvinden.

de diverse rapporten direct kilo's modieus jargon over tafel: probleemgericht, integraal, onder regie van, public private partnerships, gedeelde verantwoordelijkheid, etc.

Waar het op neer komt is nogal simpel: de politie kan niet in haar eentje voor veiligheid zorgen, anderen moeten ook iets doen (soms zelfs heel veel, soms zelfs het meeste). Er moet dus samengewerkt worden met - voor de politie - **externen**. Politie + externen moeten samen beleid maken en -uitvoeren, waarbij een steeds hechter wordende samenwerkingsrelatie zal (moeten) ontstaan. De uitwisseling van gegevens (basisinformatie) is één van de eerste stappen in de opbouw van die samenwerkingsrelatie.

Onderzoek/beleid - politie/externen

De voorgaande betogen zijn kort samen te vatten:

- Beleid/beleidsuitvoering moet onderbouwd worden met onderzoek en analyses. Dit impliceert dat onderzoeksuitkomsten gebruikt moeten (kunnen) worden.
- De politie moet samen met externen beleid maken en -uitvoeren.

Combinatie van deze betogen wijst ons op een schakel die zelden expliciet benoemd wordt: **ook externen hebben onderzoeksuitkomsten en analyse resultaten nodig⁴**. Als externen niet kunnen beschikken over onderzoeksuitkomsten en analyse-resultaten, kunnen ze immers nooit een goed veiligheidsbeleid ontwikkelen⁵.

Dit laat zich eenvoudig concretiseren aan de hand van wat hier ons onderwerp is; woninginbraak en het MO-onderzoek. Zeer kort samengevat was de gedachte achter het MO-onderzoek:

Meer kennis over woninginbraak/-inbrekers --> (leidt tot) --> Beter beleid (met name preventief) ter vermindering van woninginbraken

Toen het MO-onderzoek liep, en de kennis zich dan ook snel vermeerderde, realiseerde men zich dat dit 'betere preventieve beleid' voor een belangrijk deel door anderen (**externen**) gemaakt en uitgevoerd zou moeten worden. Het was dus een vereiste dat die **kennis ook bij die externen terecht kwam**.

Daarop kwamen tal van vragen naar boven. In het begin waren dat nog simpele ('voorlichtingstechnische') vragen, zoals: 'hoe presenteren we de uitkomsten?' en 'wie vormen onze doelgroepen?'. Alras werden de vra-

4 Op de andere schakel (politie heeft onderzoeksuitkomsten/analyse resultaten van externen nodig) gaan we hier niet in; ondanks het feit dat deze relatie ook tot boeiende vergezichten en aanbevelingen leidt.

5 Men kan hier tegenin brengen dat externen niet zelfstandig een beleid op het terrein van de veiligheidszorg hoeven te ontwikkelen. Dat kan de politie doen, waarna de beleidsuitvoering door de politie + externen ter hand genomen wordt. Daarmee wordt de externe echter in de rol van een uitvoerend politielaafe geduwd. Dit is dan ook meestal een doodlopende weg. De meest reële optie is onzes inziens om zowel bij de beleidsvoorbereiding als bij de beleidsuitvoering te streven naar een samenwerking tussen politie en externen.

gen echter fundamenteeler en lastiger te beantwoorden: wat zouden die externen eigenlijk willen hebben aan onderzoeksuitkomsten, wat hebben ze nodig, wat begrijpen ze wel/niet, wat zou externen overtuigen/aanzetten tot actie

Zo werd een (marketings)onderzoek binnen een (MO-)onderzoek geboren. De politiemensen die het MO-onderzoek woninginbraak uitvoerden, beseften dat ze over enige tijd een produkt zouden hebben: onderzoeks/analyse uitkomsten. Met dat produkt moest iets bereikt worden. Het moest 'verkocht' worden want als dat niet gebeurde zou er qua veiligheidsvergroting (= vermindering inbraken) zeker geen winst gemaakt worden. Er moest dus een markt gezocht worden voor het produkt 'analyse-gegevens'. Deze marktverkenning door politiefunctionarissen voor hun produkt 'analyse-gegevens' kreeg de naam 'extern gaan'.

Over de keuze van die markt is binnen de begeleidingsgroep van het MO-onderzoek flink gediscussieerd. Gezien de experimentele status van het onderzoek (nog nooit eerder was men op deze wijze met het produkt 'analyse-gegevens van de politie' de boer op gegaan) werd als markt de **bouwwereld** gekozen.

Daarbij speelden twee overwegingen een rol:

- van de bouwwereld kan een concrete bijdrage aan de preventie van het delict woninginbraak verwacht worden: zij kan in de planfase rekening houden met het vermijden van inbraakgevoelige situaties en de toepassing van deugdelijk hang- en sluitwerk;
- de reeds verzamelde gegevens sloten naar hun aard en gerichtheid goed aan op de bij de doelgroep veronderstelde behoefte⁶.

1.2 Doelen

Via het extern gaan met politiegegevens over woninginbraak wilde men bereiken dat externen deze gegevens zouden gebruiken om een eigen specifieke bijdrage te leveren aan de voorkoming van dat delict. Dit is echter een lange termijn doel, dat vooraf gegaan wordt door de volgende korte termijn doelen:

- te weten komen aan welke analyse-gegevens externen behoefte hebben;
- te weten komen hoe externen de analyse-gegevens bij hun werk kunnen gebruiken;
- te weten komen hoe het gebruik van analyse-gegevens door externen bijdraagt aan het nemen van preventieve maatregelen ten aanzien van het delict woninginbraak;
- het in de proefgemeenten opbouwen van een samenwerkingsrelatie met externen uit de bouwwereld.

⁶ Er waren in de proefgemeenten waar 'extern gegaan' werd (Almere en Weert), gegevensbestanden beschikbaar over gepleegde inbraken, objectgerichte gegevens dus, die een onderbouwing van objectgerichte maatregelen zouden kunnen vormen; waren het gegevens geweest over inbrekers (dadergerichte gegevensbestanden) dan waren als externe doelgroep instanties aangewezen die dadergericht beleid (kunnen) ontwikkelen, zoals jeugdhulpverlening, reclassering, arbeidsvoorziening etcetera.

2 Projectopzet

2.1 Globale opzet

In de grote lijn had het 'project extern gaan' de volgende opzet.

In twee gemeenten (Almere en Weert) verzamelde en analyseerde men politiegegevens over woninginbraak waarna het geheel in goed presenteerbare vorm werd gegoten.

Vervolgens werden gesprekken gevoerd met (20) externen uit de bouwwereld ter plaatse (eerste interviewronde) waarbij de gepresenteerde gegevens doorgenomen/besproken werden. Centraal daarbij stond per gesprek een 'voorbeeld bouw- (of beheer-) project dat de desbetreffende externe als testcase zou gebruiken voor de toepassing van de analysegegevens. Door deze aanpak zou later (tweede interviewronde) bekeken kunnen worden of, en in hoeverre, de analyse-gegevens daadwerkelijk gebruikt werden (welke wel/niet, waarom niet, etc.).

Na een half jaar werd wederom contact opgenomen met de externen. In een tweede interviewronde werd met name nagegaan of de analyse-gegevens gebruikt waren en of - en zo ja, in welke vorm - de externen in de toekomst analyse-gegevens gepresenteerd wilden krijgen.

2.2 Bepaling van externen

Binnen de gekozen externe doelgroep (de bouwwereld) is zo veel mogelijk gedifferentieerd naar stedenbouwkundig ontwerpers, architecten van woningbouwprojecten, woningbeheerders, projectontwikkelaars, bouwbedrijven en makelaars. In bijlage 1 is te vinden welke externen zijn benaderd.

Er zijn 20 externen benaderd en ook 20 interviews gehouden (niemand weigerde).

2.3 Aanwijzen proefgemeenten

In overleg met de begeleidingscommissie zijn Almere en Weert als proefgemeenten aangewezen. Deze keuze is mede bepaald door de aanwezigheid van geautomatiseerde gegevens over woninginbraak.

In Almere is gebruik gemaakt van een computerbestand dat al eerder (voor andere doeleinden dan 'extern gaan') was aangelegd door het RBVM Flevoland. In genoemd bestand zijn de woning-, box- en schuurinbraken over 1 jaar (augustus 1987-juli 1988) opgenomen. Deze gegevens zijn aangevuld met meer recente gegevens uit computerbestanden

van de gemeentepolitie Almere⁷.

In Weert is gebruik gemaakt van twee bestaande bestanden, die zijn samengevoegd. Om het 'gat' tussen de twee bestanden te dichten, moesten over één (ontbrekend) jaar eerst nog nieuwe gegevens verzameld worden, waarna een bestand ontstond dat de woning-, box- en schuurinbraken over 4 aansluitende jaren (1986-1989) bestreek.

Een andere, zeker niet minder belangrijke factor bij de keuze van de proefgemeenten was de beschikbaarheid van politiemensen die bereid waren om in het voor dit project op te richten uitvoeringsteam deel te nemen. Het Bureau Van Dijk, van Soomeren en Partners zou hoe dan ook meelopen in de uitvoeringsteams in beide gemeenten, maar aangezien het MO-onderzoek een onderzoek door en voor de politie is, was de beschikbaarheid van enthousiaste politiemensen ook een vereiste.

In Almere was dit de RATP van het RBVM Flevoland, waar nodig, ondersteund door collega's. In Weert bestond het team uit de coördinator bestuurlijke preventie en een beleidsmedewerker van de gemeentepolitie, waar nodig ondersteund door medewerkers van het RBVM Limburg Noord en collega's van de gemeentepolitie Weert.

Ondersteuning was vooral nodig in de fase van het completeren en opschonen van aanwezige computerbestanden, het uitdraaien van lijsten en tabellen, het maken van stippenkaarten en het analyseren van eventuele patronen hierin.

2.4 Opstellen presentaties

Uitgangspunten

Van de kwaliteit van de presentatie hing veel af: wanneer de presentatie niet tot de verbeelding spreekt, levert 'extern gaan' per definitie niets op, zo luidde de verwachting. Dit kon men zich als onderzoeksteam niet permitteren, omdat het de opbouw van een samenwerkingsrelatie tussen de preventie-functionarissen en externen vroegtijdig zou blokkeren.

Er is op twee manieren getracht de presentatie tot de verbeelding te laten spreken:

- qua inhoud: een breed scala van onderwerpen, onder het motto: "voor elk wat wils";
- qua vorm: een heldere en directe overdracht van informatie door middel van aantrekkelijk ogende kaarten, grafieken en diagrammen, die logisch gegroepeerd zijn naar plaats, tijd, bouwaard en feitelijke werkwijze van de inbrekers (MO).

Er is door het uitvoeringsteam en hun helpers veel tijd gestoken in het presentabel maken. De stap van ruwe politiegegevens naar een heldere presentatie bleek veel meer werk dan verwacht.

⁷ Bij het overleg met de gemeentepolitie ontstond het idee, de presentatie ook te gebruiken voor een interne voorlichtingsronde. Dat maakte een onderzoeksinspanning door de gemeentepolitie opeens interessant voor het korps zelf.

Wijze van presentatie

In Weert is de presentatie in de vorm van een rapportje opgestuurd aan de betrokken externen. In Almere heeft de presentatie mondeling plaatsgevonden⁸.

In bijlage 2 staat een overzicht van de gepresenteerde analyse-gegevens.

2.5 Eerste interviewronde

Om de doelen (zie paragraaf 1.2.) te realiseren, is gekozen voor twee interviewrondes. De eerste interviewronde, die in mei 1991 is afgerond, was bedoeld om de behoefte aan gegevens bij de externen te peilen. In deze eerste ronde zijn de analyse-gegevens gepresenteerd met behulp van kaarten, grafieken en diagrammen en werd met de externen de bruikbaarheid, wijze van presentatie en volledigheid van de gepresenteerde analyse-gegevens besproken.

Centraal in deze ronde hebben de voorbeeldprojecten gestaan. Aan de externen is namelijk gevraagd, of zij de analyse-gegevens wilden koppelen aan een concreet project dat zij op dat moment onderhanden hadden. Met behulp van zo'n voorbeeldproject kon een sfeer van vrijblijvendheid voorkomen worden en kon de praktische bruikbaarheid (toepassing van de gegevens op het betreffende project of de werkzaamheden) bevorderd worden.

2.6 Tweede interviewronde

De tweede interviewronde, die ongeveer een half jaar na de eerste ronde gehouden is, was bedoeld om na te gaan in hoeverre de externen de gepresenteerde analyse-gegevens in de praktijk hebben gebruikt (algemeen of in het voorbeeldproject), bijvoorbeeld door het nemen van preventieve maatregelen (beter hang- en sluitwerk, vervangen kleine bovenlichten door ventilatieroosters, aanbrengen extra verlichting e.d.). Daarnaast diende via de tweede interviewronde de vraag beantwoord te worden hoe het gebruik van de analyse-gegevens heeft bijgedragen aan het daadwerkelijk nemen van inbraak preventieve maatregelen en in welke vorm de externen in de toekomst de analyse-gegevens gepresenteerd willen zien.

Ook is van de gelegenheid gebruik gemaakt om te achterhalen welke andere mogelijkheden men ziet om inbraakpreventief handelen binnen de bouwwereld te bevorderen.

Van de 20 externen uit de eerste interviewronde hadden destijds 17 toegezegd aan een vervolginterview te willen meewerken. Uiteindelijk zijn er daar 13 van overgebleven.

De redenen voor uitval waren divers:

- men beschikte niet over een geschikt voorbeeldproject (1)

⁸ Het verschil in aanpak van presentatie is terug te voeren op de eigen specifieke voorkeur van de politievertegenwoordiger(s) in het onderzoeksteam.

- men wilde de zaak telefonisch afdoen (1)
- er was in de tussentijd in het geheel geen voortgang geweest in het planproces van het voorbeeldproject, waardoor er nog niets te melden was over de toepassing van gegevens (1);
- er was via activiteiten in het kader van een geheel ander project intussen al zo veel uitwisseling van informatie en ideeën ontstaan dat terugkomen op het 'extern gaan' in die samenwerking alleen maar nadelig kon uitwerken (1).

3 Uitkomsten

3.1 De bruikbaarheid van gegevens

Uit de eerste interviewronde is naar voren gekomen, dat de **gepresenteerde analyse-gegevens** (zie bijlage 2) door de externen als **bruikbaar** worden gezien. Soms vormde de informatie een soort bevestiging van vermoedens, soms bleken er volgens de externen 'oog-openers' bij te zitten⁹.

De geïnterviewden hebben de bescheiden wijze van benaderen als plezierig ervaren (men presenteerde slechts gegevens en lieten de externen zelf de keuze wat deze gegevens zouden kunnen impliceren voor de door de externen te nemen maatregelen en te volgen werkwijze).

Bij bouw- en beheer professionals met een vaak jarenlange ervaring in hun vak lijkt deze bescheiden benaderingswijze veel beter dan binnenkomen met een verhaal dat hun wel even vertelt hoe het moet.

In bijlage 3 is allereerst een overzicht opgenomen van de analyse-gegevens waaraan de verschillende externen behoefte hebben. In diezelfde bijlage zijn de belangrijkste wensen van de externen andere (dan wel meer uitgediepte gegevens) weergegeven¹⁰.

De resultaten kunnen als volgt worden samengevat:

- externen hebben in het algemeen behoefte aan een breed scala van analyse-gegevens over woninginbraak (zie bijlage 3, tabel 1);
- algemeen leeft bij externen de wens het **waarom** achter de cijfers te leren kennen (het motief van de inbreker om voor een bepaalde buurt, woning, zijde, opening en werkwijze te kiezen)¹¹;
- partijen die betrokken zijn bij de keuze van toe te passen materialen in de gevel willen gegevens over de wijze van binnenkomst meer uitgesplitst zien naar type deur/raam/beglazing/sluitwerk.

9 Een voorbeeld van zo'n 'oog-opener' (Almere): dat een bepaalde, wat oudere wijk een hoog inbraakrisico heeft was algemeen bekend, maar dat ook de onlangs ernaast gebouwde wijk in korte tijd een bijna net zo hoog inbraakrisico had gekregen, was bij niemand bekend. Aardig detail in dit verband: de snelle toename was op grond van omgevingskenmerken al diverse malen voorspeld bij eerder (in ander verband) georganiseerde politiewerkgroepen!

10 Daarbij blijkt dat men soms gewoon wel van de politie een oordeel wil hebben over de beste keus. De opmerking over de bescheiden opstelling dient dus te worden aangevuld: als men erom vraagt, dient de politie ook onbescheiden uit de hoek te kunnen komen!

11 Veelal vraagt men daarbij meer dan mogelijk is. Oorzaak-gevolg relaties zijn vaak moeilijk te bewijzen. De beste bron daarvoor is lokaal daderonderzoek. Zolang daar niet in voorzien is, kan het recent afgeronde onderzoek onder 106 landelijk gespreide woninginbrekers (althans ten dele) in de lacune voorzien.

Uit de tweede interviewronde blijkt dat **alle externen (13) aangeven ook in de toekomst behoefte te hebben aan geactualiseerde analyse-gegevens over woninginbraak**. Twee externen zien echter die behoefte alleen indien zich grote/verrassende wijzigingen in het inbraakpatroon hebben voorgedaan.

Wat betreft de toekomstige wijze van presentatie van de woninginbraak-gegevens zijn op een na alle externen voorstander om deze gegevens in **schriftelijke** vorm te ontvangen. Die ene 'dissonant' ziet meer in een mondelinge presentatievorm. Presentatie in de vorm van een conferentie of studiedag wordt nauwelijks op prijs gesteld; deze presentatievorm wordt als te vrijblijvend beschouwd.

3.2 Toepassing analyse-gegevens

In de eerste interviewronde is aan de externen gevraagd, of de gepresenteerde analyse-gegevens bruikbaar waren voor het door henzelf gekozen voorbeeldproject. Alle externen die toestemden in een tweede interview (17 van de 20) hebben destijds aangegeven dat zij (delen van) die gegevens bruikbaar achten voor het voorbeeldproject. Ongeveer een half jaar later, ten tijde van het tweede interview, is geïnventariseerd of er van de (gebruikte) gegevens iets terug te vinden is in het voorbeeldplan. Vanaf dat moment begint het project iets te krijgen van een afvalrace:

- Van de 20 geïnterviewden vielen er in de eerste ronde drie af die niet warmlieden voor de zaak, toen waren er 17.
- Van die 17 geïnterviewden vielen er bij telefonisch contact om een afspraak te maken voor het tweede interview 4 af (zie voor de redenen - die overigens geen van allen negatief waren - paragraaf 2.6), toen waren het er nog 13.
- Van die 13 geïnterviewden hebben er 4 niets met de gegevens gedaan¹², toen waren het er 9.
- Van die 9 geïnterviewden hebben er 4 wel getracht iets met de gegevens te doen, maar sneuvelden al hun voorstellen tegen het overwicht van andere belangen (financieel, technisch of esthetisch), toen waren het er 5.
- Van die 5 geïnterviewden zagen er 3 een deel van hun voorstellen sneuvelen (zelfde redenen als bovenstaand), toen waren het er 2.
- Van die 2 overgebleven geïnterviewden overkwam er één zo ongeveer het ergste wat er kan gebeuren: zijn plan strandde in de allerlaatste fase op een forse misrekening in de begrote aanneemsom en is nu tot nader order de ijskast ingegaan (met een grote kans dat het daar nooit meer uitkomt).
- Toen was er nog maar één geïnterviewde over die de gegevens optimaal toegepast heeft in het voorbeeldproject!

12 Opgegeven redenen waren: "Moest dat dan?"(1), "Het plan kan nog alle kanten op"(1) en "Het plan is door een ander afgemaakt"(2).

Aldus gepresenteerd komt de toepassing van gegevens ongunstiger uit de verf dan de werkelijkheid. Het aantal geïnterviewden dat **tenminste getracht heeft** om iets met de gegevens te doen (9) bedraagt immers meer dan de helft van het aantal geïnterviewden, dat in de eerste ronde had aangegeven iets met de gegevens te kunnen doen (17).

Dat slechts in een kwart van de gevallen (5 van de 20) enig preventief resultaat¹³ is bereikt, ligt niet hoofdzakelijk aan gebrek aan interesse voor het onderwerp, maar eerder aan technische, financiële en ethische argumenten die andere belanghebbenden in het planproces naar voren brachten.

Tussen wél-toepassers en niet-toepassers is een onderscheid te maken naar sub-doelgroepen:

- bij de wél-toepassers zijn grote beleggers en woningbouwverenigingen in de meerderheid;
- bij de niet-toepassers hebben architecten en bouwbedrijven de overhand.

Het directe (financiële) belang lijkt een prikkel te vormen om op basis van de analysegegevens preventieve maatregelen toe te passen. Immers, een projectontwikkelaar voelt het aan de verkoopbaarheid en een woningbeheerder aan de beheerkosten als er weinig aan preventie wordt gedaan. Architecten en bouwbedrijven voelen er daarentegen niets van in hun portemonnaie, als preventie wordt overgeslagen.

Ook het feit dat de periode van stilte tussen eerste en tweede interviewronde tamelijk lang is, kan de toepassing negatief hebben beïnvloed. Dit blijkt ook enigszins uit het feit dat twee externen die de analysegegevens in de praktijk hebben toegepast behoren tot een groep van vier respondenten (allen woningbeheerders/-corporaties) die een structurele overlegrelatie met de politie hebben. Juist de twee toepassers hebben in de tussentijd nog overleg gehad met de politie.

3.3 Suggesties externen

Zoals eerder vermeld is de tweede interviewronde ook gebruikt om te achterhalen welke aanvullende mogelijkheden de externen aanbevelen om het preventief handelen binnen de bouwwereld te bevorderen.

Allereerst is gevraagd naar **aanbevolen (sub)doelgroepen voor 'extern gaan'**. Daarbij werden de volgende (voorgecodeerde!) doelgroepen door de geïnterviewden genoemd (tussen haakjes het aantal keren):

- (woon)consumentenorganisaties (3)
- koepelorganisaties van woningbouwverenigingen en projectontwikkelaars (5)
- bewoners- en huurdersorganisaties, (woon)belangenverenigingen (8).

Hieruit is geen advies af te leiden om het bij verder 'extern gaan' hoger

13 De formulering 'enig resultaat' is niet voor niets gekozen: het gaat bijna zonder uitzondering om betrekkelijk eenvoudige technopreventieve maatregelen (een zwaardere sluitkom, een grendel extra, een lamp extra, etcetera).

dan wel lager in te steken. Hoger insteken (3+5) wordt even vaak genoemd als lager insteken (8).

Voorts is gevraagd naar de waarde die men hecht aan **andere manieren van preventiebeoordeling dan 'extern gaan'**.

Daar kwam het volgende uit:

- toetsing van plannen door preventie-adviseur (politie of andere); (6)
- meedraaien door preventie-adviseur (politie of andere) in planprocessen; (5)
- bouwverordening aanpassen (aanvullen met preventieve eisen); (3)
- algemene voorlichting van politie aan de bouwwereld over preventieve maatregelen; (2)
- conferentie/studiedag over preventie in de bouw. (1)

De voorkeur van de benaderde externen gaat voornamelijk uit naar het toetsen van de plannen door een preventie-adviseur of het meedraaien door een preventie-adviseur in de planprocessen. Voorstanders van plan-toetsing door de politie zien overigens weinig in het meedraaien van politie in planprocessen. Naar hun mening zijn in het planproces al (te) veel instanties betrokken.

Met het aanpassen van de gemeentelijke bouwverordening wordt bereikt, dat externen verplicht met preventie-eisen te maken krijgen¹⁴.

Indien deze maatregel wordt ingevoerd, zijn de overige maatregelen wellicht overbodig.

Algemene voorlichting van de politie aan de bouwwereld over preventieve maatregelen dient een eerste stap te zijn in gemeenten waar nog weinig ervaring is op het terrein van inbraakpreventief handelen binnen de bouwkolom; pas dan kunnen de andere hier genoemde preventieve maatregelen worden aangegrepen, aldus een van de twee externen die deze maatregel genoemd heeft.

Een conferentie/studiedag over preventie in de bouw geniet maar weinig voorkeur, vanwege het vrijblijvende karakter.

14 De geïnterviewden die de bouwverordening willen aanpassen zien wel in, dat met het nieuwe Rijksbouwbesluit de speelruimte van individuele gemeenten nog wel eens zeer gering zou kunnen worden en het voorschrijven van zwaarder hang- en sluitwerk in de praktijk onmogelijk kan blijken. Dat doet echter niets af aan hun persoonlijke mening, dat het zou moeten gebeuren.

4 Conclusies

Uit de resultaten van het extern gaan richting bouwwereld met analyse-gegevens van de politie over het delict woninginbraak kan men een optimistische of een pessimistische conclusie trekken.

De **optimistische conclusie** is dat externen duidelijk behoefte hebben aan analyse-gegevens. Dit blijkt niet alleen uit wat de externen zeggen, maar ook uit de deelname-bereidheid. Alle benaderde externen (20) hapten op het presentatie-aanbod van de analyse-gegevens en het daaraan gekoppelde (eerste) interview. Slechts drie externen zagen er daarna verder geen heil in om te proberen in een voorbeeldproject iets te doen met de analyse-gegevens. Bovendien bleek uit de tweede interviewronde een half jaar later, dat het merendeel van de externen (13) ook in de toekomst belangstelling had voor geactualiseerde analyse-gegevens.

Kortom: er is duidelijk een markt voor analyse-gegevens. Aan de hand van de onderzoeksuitkomsten kon deze markt waar het de bouwsector in relatie tot het delict woninginbraak betrof nog nader gepreciseerd worden.

De **pessimistische conclusie** is dat het verzamelen en analyseren van politiegegevens en het daarna in een goede presentabele vorm gieten van de analysegegevens veel werk is. Daar komt dan nog bij dat de externen, liefst als extra ook nog achtergrond-informatie over het keuze-proces van inbrekers (met andere woorden resultaten van daderinterviews) tot hun beschikking zouden willen hebben.

De gepresenteerde analyse-gegevens oogsten overigens zonder deze extra's nu al een hoge waardering bij externen en ze voorzien ook in een behoefte, maar ... al het analyse- en presenterwerk resulteert uiteindelijk nauwelijks in de daadwerkelijke implementatie van preventieve maatregelen: slechts één van de twintig kwam hijgend doch ongeschonden met enkele (simpele) preventieve maatregelen over de streep (4 kregen een deel van de preventieve voorstellen in de plannen opgenomen). De redenen voor uitval waren zeer divers en in veel gevallen lag het niet aan de deelnemers (doch aan de omstandigheden, anderen, of 'acts of God'). Desondanks blijft het feit staan dat het netto resultaat zeer gering is.

Natuurlijk dient men bij deze conclusies te beseffen dat het project extern gaan beperkt van opzet was (beperkt tot de bouwwereld, waaruit 20 respondenten in 2 gemeenten geselecteerd werden). Generalisaties zijn dus strikt genomen moeilijk te maken. Desondanks lijken de conclusies sterk op het verhaal van de schoenenfabrikant die voor de tweede wereldoorlog twee verkopers naar Afrika stuurde om de markt voor schoei- sel te verkennen.

Na maanden gespannen afwachten kreeg de fabrikant twee telegrammen binnen.

- 1 Onuitputtelijke markt ontdekt! [stop] Niemand loopt hier nog op schoenen! [stop]
- 2 Vergeet het maar! [stop] Niemand loopt hier op schoenen! [stop]

Nu bevindt de politie zich helaas in de positie van een fabrikant die nieuwe markten (voor veiligheidszorg) **moet** activeren en daardoor misschien te snel neigt naar de visie van de eerste (optimistische) verkoper. Het resultaat - en het echec - is dan voorspelbaar: de politie zal duizenden paren analyses gaan produceren en verscheppen naar externen. Die bekijken al dat werk met belangstelling om vervolgens (blootsvoets) huns weegs te gaan.

De belangrijkste les van het extern gaan is dan ook dat een eenmalige presentatie van analyse-gegevens door de politie nog geen overtuigend effect heeft op het beleid van externen. Hoe indrukwekkend de analyse-gegevens ook mogen zijn, hoe goed ze gepresenteerd mogen worden en hoeveel waardering ze ook bij externen mogen oogsten externen nemen niet meteen na zo'n eerste presentatie extra maatregelen op preventief gebied.

Het is aannemelijk dat hier het motto geldt: "de aanhouder wint". Een aanwijzing daarvoor vormen diverse projecten, ook in Almere, waarin door de politie geadviseerd wordt inzake het ontwerp en het bestek van bouwprojecten. Daarin komen de analysegegevens vaak vanzelf een tweede, derde of vierde keer op tafel. Dan wordt merkbaar dat zulke gegevens, in combinatie met een concreet advies, wel degelijk effect kunnen hebben op de mate waarin de 'ontvanger' (extra) preventieve maatregelen neemt. Zo bezien vormen de analysegegevens, en de presentatie daarvan, een mogelijkheid om in de bouwwereld 'aan de tafel' te komen zitten.

5 Aanbevelingen

De 'behandelde' externen maken deel uit van een veel groter systeem. Andere partijen/belangen binnen dat grotere systeem zorgen ervoor dat de gewenste beleidsbeslissingen (meer preventie) niet genomen worden. De redenen daarvoor kunnen overigens zeer begrijpelijk en heel legitiem zijn. Dit brengt ons op drie aanbevelingen die alle drie min of meer tot doel hebben de druk op de externen te verhogen.

Aanbeveling 1:

Trek het 'extern gaan' uit het experimentele stadium door de inhoudelijke kwaliteit van de presentatie te verhogen, het netwerk van externe contacten in de deelnemende korpsen uit te breiden en het aantal deelnemende korpsen te vergroten.

Langs deze lijn worden dus veel meer personen/instanties binnen het genoemde grotere systeem aangesproken. Deze schaalvergroting qua 'netwerken' leidt onontkoombaar tot hogere kosten (qua aantal mensen/mensuren). Vandaar:

Aanbeveling 2:

Tracht de kosten van het 'extern gaan' te verlagen door het verzamelen, analyseren en presentabel maken van analysegegevens (werk dat voor interne doeleinden vaak toch al moet gebeuren) zodanig te doen, dat met een geringe extra investering een presentatie gemaakt kan worden die geschikt is om de boer mee op te gaan.

In algemene zin zijn de analyse-systemen van de politie (voor zover aanwezig) nog te zeer intern gericht. Het politiemanagement beseft nog te weinig dat de politie beschikt over een potentieel waardevol produkt voor externen: informatie. De politie heeft sterk de neiging om informatie te zien als geheim, privacy gevoelig en gevaarlijk. Niet ten onrechte, maar zodra het anonieme geaggregeerde data betreft - en die zijn met name voor preventie bruikbaar - is dit meestal wel onterecht.

Deze informatie is niet alleen een potentieel waardevol produkt voor externen, zij vormt ook een middel om de **samenwerking** met externen op te bouwen en (vervolgens) overeind te houden.

In de casus Almere viel te zien dat de samenwerking die op gang kwam na de eerste presentatie van analysegegevens in aanvang weinig concrete resultaten opleverde (zie hoofdstuk 3 en 4), maar wel de mogelijkheid schiep om door te gaan. De politie verwierf zich 'een plaats aan de bouwtafel' en dat is iets dat op termijn zeker winst zal opleveren.

Als men een dergelijke samenwerkingsrelatie tot stand gebracht heeft, zou het echter nuttig zijn als de zaak minder vrijblijvend zou worden voor de externen, hetgeen ons op de derde drukverhogende aanbeveling brengt.

Aanbeveling 3:

Via belonen en straffen kunnen externen aangezet worden om beter te

luisteren - en te handelen - naar hetgeen analyse-gegevens vertellen. Belonen kan bijvoorbeeld door het inbouwen van een financiële prikkel om het treffen van preventieve maatregelen aantrekkelijker te maken. Met het ruimer worden van de woningmarkt (gevolg: woningzoekenden kiezen uit een ruimer aanbod) kan men de keuze voor een goed beveiligde woning aantrekkelijker maken via het uitreiken van een 'politiecertificaat van inbraakwerendheid' (of iets dergelijks). De bouwer die zo'n certificaat niet krijgt, merkt dat dus in zijn portemonnaie omdat hij minder huurders/kopers krijgt. Een vergelijkbaar belonings voorbeeld (op een niveau lager) wordt aan het eind van bijlage 3 aanbevolen: laat de politie ramen, deuren, kozijnen en het hang- en sluitwerk testen waardoor de fabrikant die met het beste produkt komt een grotere kans op verkoop maakt.

Straffen kan natuurlijk ook: we durven de voorspelling aan dat de tijd niet ver meer is dat een woningbouwcorporatie, aannemer of architect aansprakelijk gesteld wordt voor een inbraak die door gebruik van betere materialen/bouwwijzen voorkomen had kunnen worden.

Als via de lijn van deze derde aanbeveling een situatie gecreëerd wordt waarbij externen ontvankelijker worden voor het nemen van preventieve maatregelen (of het uitstippelen van een beleid op dit terrein), wordt de produktie en goede marketing van analyse-gegevens des te belangrijker. De ervaringen die opgedaan zijn in het 'project extern gaan', geven aanleiding tot de volgende aanbeveling om nog beter extern te gaan met analyse-gegevens.

Aanbeveling 4:

Het extern gaan met analyse-gegevens wordt effectiever als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

Externen wordt de ruimte gelaten om zelf de beste oplossing te bedenken

- Externen zijn professionals op hun vakterrein; dergelijke specialisten dient men niet te resultaatgericht te benaderen; het is immers de bedoeling dat er bij de benaderde externe een bewustwordings- en denkproces in gang komt dat er tenslotte in resulteert dat de externe preventieve maatregelen ontwikkelt en uitvoert. Het kan - zeker voor resultaat-/oplossings-gerichte politiemensen - verleidelijk zijn om dit proces af te snijden door direct oplossingen te presenteren (soms vraagt de klant daar zelfs om). Men dient echter te beseffen dat het produkt dat men aanbiedt analyse-gegevens zijn. Wie slechts oplossingen wil 'verkopen' kan al het lastige verzamel-/analyse-/presentatiewerk overslaan. Het centrale idee achter het extern gaan met analyse-gegevens is dat de externe zelf tot een proces komt van de ontwikkeling en uitvoering van preventief beleid. Op lange termijn is zoiets duurzamer en effectiever dan het steeds maar weer aandragen van door de politie ontwikkelde oplossingen.

De politie dient een stevige vinger aan de pols van het proces te houden

- De politie mag best sturen, prikkelen tot actie en aanjagen (c.q. voortjagen). Daartoe verdient het aanbeveling de vinger aan de pols te houden in de vorm van een frequenter overleg (desnoods ten dele

telefonisch: "hoe staat het met de plannen?"). In het onderhavige project zat tussen het eerste en tweede contact vaak een half jaar radio stilte; dat was duidelijk te lang. Waar frequenter contact was (bijvoorbeeld omdat er van een samenwerkingsrelatie sprake was) werkte de presentatie duidelijk beter.

Bijlage 1: Benaderde externen¹

deelnemers eerste interviewronde	plaats	deelname tweede ronde
Architecten:		
- Architectenbureau A. van de Goor B.V. (1)	Weert	ja (1)
- Architectenbureau P. Coenders (1)	Weert	nee ²
- Architectenbureau Satijn-Meulen (1)	Weert	ja (1)
- Gruyters Ingenieursbureau (3)	Almere	ja (2)
- Buro Oranjewoud (8)	Almere	nee ³
- Architectenbureau Tekta (3)	Almere	ja (3)
Woningbouwbeheerders/-corporaties:		
- Woningbouwvereniging Weert (2)	Weert	ja (2)
- Gemeentelijk Woningbedrijf (1)	Weert	nee ⁴
- Woningbouwvereniging Almere (10)	Almere	ja (1)
- Woningvereniging GSA (6)	Almere	ja (1)
- Woningbouwvereniging Goede Stede (2)	Almere	ja (2)
Makelaars:		
- Vlieg Vastgoed Groep (1)	Almere	nee ⁵
- Makelaardij van de Linden (1)	Almere	nee ⁶
Aannemers:		
- Bouwbedrijf Lempens B.V. (1)	Weert	nee ⁷
- Aannemer Meulen (1)	Weert	ja (1)
Projectontwikkelaars:		
- Van der Looij Projectmanagement (2)	Weert	ja (1)
- Bouwfonds Nederlandse Gemeenten (3)	Weert	ja (1)
- Wilma Bouw (8)	Almere	ja (1)
Stedebouwkundige diensten:		
- Gemeente Weert (2)	Weert	ja (1)
- Gemeente Almere (8)	Almere	nee ⁸
Totaal: 20 deelnemers eerste interviewronde		
deelnemers tweede ronde: 13		

1 Het getal tussen haakjes vermeldt de grootte van de groep die geïnterviewd is. Het aantal personen dat voorlichting heeft gekregen is dus (veel) groter dan het onderaan de tabel vermelde aantal deelnemers.

2 Liep niet warm voor preventie.

3 Geen planvoortgang geboekt in tussentijd.

4 Geen geschikt voorbeeldproject voorhanden.

5 Zag geen toepassingsmogelijkheden in het eigen werkgebied.

6 Wilde de zaak liever telefonisch afdoen (is in tussentijd wel nagegaan of hij gegevens kon toepassen, maar dit bleek uiteindelijk niet het geval).

7 Liep niet warm voor preventie.

8 Zou de reeds op gang gekomen samenwerking in andere projecten mogelijk doorkruisen.

Bijlage 2: Gepresenteerde variabelen

Aan de externen zijn de volgende variabelen in de vorm van grafieken, tabellen en kaarten voorgelegd (met uitzondering van de rubrieken 3 en 4, die voor wat betreft Almere ontleend zijn aan een 'eenjarig' bestand, zijn alle onderwerpen gebaseerd op gegevens over een periode van 3 tot 4 jaar tussen 1986 en 1990):

1 Analyse van woninginbraak naar plaats

- spreiding inbraken over de stad (stippenkaart)⁹
- inbraakrisico per buurt
- inbraakrisico per straat

2 Analyse van woninginbraak naar tijd

- inbraakrisico per maand
- inbraakrisico per dag van de week
- inbraakrisico per dagdeel

3 Analyse van woninginbraak naar bouwaard

- inbraakrisico naar woningtype (eengezins/meergezins)
- inbraakrisico naar type eengezinswoning (vrijstaand/hoekwoning/mid-denwoning)

4 Analyse van woninginbraak naar modus operandi

- verdeling naar soort delict
- verdeling naar binnengedrongen zijde
- verdeling naar binnengedrongen verdieping
- verdeling naar binnengedrongen gevelopening
- verdeling naar werkwijze (modus operandi)
- verdeling naar werkwijze en binnengedrongen opening
- preventiemaatregelen volgens daders

⁹ Bij dit onderwerp is tevens op experimentele basis onderzocht of de spreiding verband kon houden met de situering van invalswegen en doorgaande fietsroutes (hogere inbraakdichtheid verwacht) respectievelijk de situering van barrières (lagere dichtheid verwacht). Gezien het magere resultaat van dit tijdrovende onderzoek (geen statistisch significant verband aangetoond) is dit experiment beperkt tot één wijk in Almere.

Bijlage 3: Behoeftte externen aan analyse-gegevens en nadere wensen met betrekking tot de analyse-gegevens

Behoeften externen aan politiegegevens

De onderwerpen in de gepresenteerde analyse-gegevens zijn gegroepeerd rond 4 thema's, namelijk analyse van woninginbraak naar plaats, tijdstip, bouwjaar en modus operandi. In onderstaande tabel staat (globaal) weergegeven aan welke informatie de verschillende externen behoefte hebben, c.q. welke informatie zij kunnen gebruiken.

Tabel 1: Behoeftte externen aan analyse-gegevens van woninginbraak

Externen:	Analyse-gegevens naar:			MO
	Plaats	Tijdstip	Bouwjaar	
Architecten	+	+	+	+
Woningbeheerders/corporaties	+	+	+	+
Makelaars	+	-	+	+
Aannemers	-	-	-	+
Projectontwikkelaars	-	-	+/-	+
Stedebouwkundigen	+	-	+	-

Toelichting bij de tabel:

- Informatie naar **plaats** wordt gevraagd door architecten, woningbeheerders/-corporaties, makelaars en stedebouwkundigen. Met name de gegevens naar inbraakrisico per buurt en per straat worden door genoemde externen als zeer zinvol gezien. De stippenkaart die de spreiding van inbraken over de stad als geheel weergeeft, wordt door de meeste partijen ook van belang geacht vanwege het heldere beeld dat een stippenkaart in één oogopslag kan verschaffen; men plaatst de kanttekening dat men graag de verklaring zou willen kennen van zichtbare concentraties. Vooral architecten en projectontwikkelaars geven aan, dat met deze informatie pas iets kan worden gedaan als bewezen is dat een concentratie van inbraken verband houdt met bijvoorbeeld ondeugdelijk hang- en sluitwerk in de betreffende straten.
- Informatie naar **tijd** wordt alleen gevraagd door architecten en woningbeheerders/-corporaties. De gegevens omtrent inbraakrisico per maand en per dagdeel worden als waardevol beschouwd om het belang van verlichting te kunnen inschatten en voor advisering aan bewoners, huismeesters, etc. Aan de gegevens naar inbraakrisico per dag van de week heeft men over het algemeen minder behoefte. Op dit laatste gegeven kan door de doelgroep ook nauwelijks met preventieve maatregelen worden ingespeeld.

- Informatie naar **bouwaard** wordt gevraagd door architecten, woningbeheerders/-corporaties, makelaars, stedenbouwkundigen en in mindere mate door projectontwikkelaars. Voor makelaars is deze informatie vooral van belang voor voorlichting en advies aan (potentiële) kopers en huurders. De overige hier genoemde externen kunnen op basis van de informatie al dan niet extra (beveiligings)maatregelen treffen. Geen van de geïnterviewden wil zo ver gaan dat men van inbraakgevoelige woningen minder wil gaan bouwen ten gunste van minder inbraakgevoelige woningtypen: "Dan zullen we weer terug moeten naar flatbouw".
- Informatie naar **Modus Operandi** wordt veel gevraagd door alle externen, met uitzondering van de stedenbouwkundigen. De gepresenteerde gegevens kunnen volgens de meeste externen nog wel wat gedetailleerder (zie wensen externen).

De behoefte van externen aan analyse-gegevens komt aardig overeen met de vooraf opgestelde hypothesen uit het onderzoeksplan. In enkele gevallen is de behoefte zelfs groter gebleken dan van tevoren ingeschat. Zo blijken architecten bijvoorbeeld ook geïnteresseerd in analyse-gegevens naar plaats en tijd (voor respectievelijk risico-inschatting en het treffen van mogelijke verlichtingsmaatregelen).

Wensen ten aanzien van meer of andere analyse-gegevens

In hoofdstuk 3, paragraaf 3.1 is reeds aangegeven dat over het algemeen de externen tevreden zijn over de gepresenteerde analyse-gegevens, maar dat hier en daar aanvullende gegevens welkom zijn. De belangrijkste wensen staan hieronder per thema gepresenteerd.

1 Analyse van woninginbraak naar plaats

- Ten aanzien van de stippenkaart gegevens over meerdere jaren presenteren, zodat verschuivingen zichtbaar worden. Daarnaast waar mogelijk verklaringen aandragen voor concentraties van inbraken, waarbij een diaserie van inbraakgevoelige plekken ondersteunend kan werken.
- Ten aanzien van de inbraakrisico per buurt een relatie leggen met oorzaak of mogelijke oorzaken.
- Ten aanzien van de inbraakrisico per straat relaties leggen met verkavelingstype (inbraakgevoelige plekken) en met de staat van het hang- en sluitwerk van de panden in inbraakgevoelige straten. Ook hier kan genoemde diaserie (met opnamen van details, zoals het toegepaste sluitwerk) nuttig zijn.

2 Analyse van woninginbraak naar tijd

- Geen belangrijke aanvullende wensen. Dit is ook niet verwonderlijk gezien de relatief geringe behoefte aan dit type gegevens.

3 Analyse van woninginbraak naar bouwaard

- Verschil aangeven tussen portiekflats en galerijflats en uitsplitsen gegevens naar verdieping flats. Tevens het verschil aangeven tussen hoekwoningen en tweekappers.

4 Analyse van woninginbraak naar modus operandi

- Ten aanzien van soort delict het onderscheid portiek/galerij bij flats aanbrennen.
- Ten aanzien van binnengedrongen zijde verschillen per verkavelings-type aangeven.
- Ten aanzien van de gevelopening gegevens splitsen naar voor- en achterkant eengezinswoning/flat.
- Ten aanzien van werkwijze de gegevens ook uitsplitsen naar voor- en achterkant.

Meer algemeen geuite wensen ten aanzien van de presentatie¹⁰

Dadergegevens: men wil graag het waarom achter de feiten. Dat geldt vooral voor feiten, waarvan de verklaring niet voor de hand ligt, zoals de voorkeur van inbrekers voor een bepaalde wijk (blijkend uit een verhoogd inbraakrisico). Veelal geeft men te kennen met dit type gegevens niets te kunnen doen, als de verklaring niet bekend is. Als voorbeeld noemt men: "als ik zeker weet dat het hoge inbraakrisico van een straat aan het slechte hang en sluitwerk ligt kan ik daar wat mee doen, als dat slechts een vermoeden is ga ik daar niet aan beginnen".

Het is duidelijk dat lokaal daderonderzoek in deze lacune moet voorzien. Zolang dat niet voorhanden is, kan men terugvallen op het landelijke LBVM-onderzoek met gegevens van 106 daders.

Onafhankelijk advies in kwesties die vaak ter discussie staan

Het blijkt uit de interviews (voor de politie is dit leerzaam) dat ten aanzien van sommige zaken de voorkeur binnen de bouwwereld zeer verdeeld is. Een voorbeeld betreft beglazing. De één zweert bij binnenbeglazing, de ander bij buitenbeglazing. Er is bij de externen in discussies hierover behoefte om het argument 'inbraakwerendheid' een rol te laten spelen (dit kan dan nét de doorslag geven voor een van beide keuzes). Die inbraakwerendheid zou vanuit de lokale praktijk (dus via lokale analyse-gegevens) aangetoond moeten worden.

Merk-specifieke informatie: sommige projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen bestellen alle ramen, deuren, kozijnen en bijbehorend sluitwerk bij één fabriek (prijsvoordeel). Dan wil men graag weten of dit materiaal in de praktijk inbraakwerendheid bezit, zeker als brochures het produkt hierom aanprijst. Om althans een globaal inzicht in deze vraag te kunnen verschaffen, zouden (door politie of woningbouwvereniging) gedetailleerdere en specifiekere gegevens moeten worden bijgehouden over merk, type en wijze van binnendringen van de geforceerde grendels en sloten.

Een dergelijke registratie zal echter waarschijnlijk enorme verzwaring van het recherche-onderzoek bij het pand betekenen. Daarbij komt dan

¹⁰ Veel van de extra wensen van externen zullen door de politie niet of slechts via tijdrovend onderzoek te achterhalen zijn. Daar gaat het in dit stadium echter nog niet om: nu is nog slechts aan de orde wat externen graag (extra) zouden willen. Pas daarna kan men overgaan tot het stellen van prioriteiten voor verder onderzoek.

nog dat de gekraakte merken en typen sloten gerelateerd moeten worden aan alle in de buurt of straat aanwezige merken en typen sloten (alleen zo kan men immers stellen dat slot type x relatief vaker gekraakt wordt).

Een en ander lijkt dan ook op voorhand al een onhaalbare operatie. Het verdient in dit opzicht eerder **aanbeveling** om destructief onderzoek bij proefopstellingen te doen. Als een bouwer/opdrachtgever (projectontwikkelaar, woningbouwvereniging, etc.) overweegt een grote partij ramen, deuren, kozijnen (inclusief hang- en sluitwerk) te bestellen, zou men in het offerte-stadium kunnen eisen dat de fabrikant zijn produkt door de politie laat testen (proefopstelling door fabrikant te leveren, destructieve test uit te voeren door op MO-terrein deskundige politiefunctionarissen).

De testresultaten kunnen dan in het offerte-traject meegenomen worden (betere produkten -> grotere kans op verkoop), hetgeen zeer motiverend zal werken op het punt van de integrale kwaliteitsverbetering van gevelopeningen qua inbraakwerendheid.

